

**Verslag Overlegvergadering Verantwoordingsorgaan met Bestuur ABP op
donderdag 16 september 2021 via VIDEO-BELLEN**

Het publieksverslag heeft als doel om bij pensioenfondsen ABP aangesloten deelnemers, gepensioneerden en werkgevers inzicht te geven in de adviezen die het Verantwoordingsorgaan als medezeggenschapsorgaan aan het ABP Bestuur geeft over voorgenomen beleidsbeslissingen en de besprekingen die het Verantwoordingsorgaan met het ABP Bestuur voert. Voor de uitgebreide standpunten van de verschillende fracties in het Verantwoordingsorgaan wordt verwezen naar de eigen website van de fracties.

Opening

De voorzitter, mevrouw Wortmann, opent de vergadering en heet de deelnemers welkom.

Mededelingen

- Het bestuur geeft aan dat brede groepen deelnemers en werkgevers vinden dat de ambitie duurzaam en verantwoord beleggen bij ABP omhoog moet. Dat vindt het bestuur ook. Begin 2022 (of mogelijk eerder) zal ABP aanscherpingen gaan uitvoeren.
- Het bestuur geeft aan dat zij de conclusies en vervolgacties inzake de evaluatie nevenfunctiebeleid met het verantwoordingsorgaan zal delen in de overlegvergadering van 25 november.

Nieuw bestuursmodel: omgekeerd gemengd model

ABP stapt per 1 januari 2022 over van het huidige paritaire bestuursmodel naar een omgekeerd gemengd bestuursmodel (OGM)¹. In nauwe samenspraak met het verantwoordingsorgaan wordt deze overgang gerealiseerd. Er zijn o.a. verschillende fondsdocumenten aangepast of opgesteld waarop het verantwoordingsorgaan adviesrecht heeft. Het gaat om de volgende documenten:

- Aanpassing van de Statuten
- Bestuursreglement
- Reglement Audit Commissie
- Algemeen profiel externe leden Audit Commissie

Het verantwoordingsorgaan heeft een aantal tekstuele en inhoudelijke vragen / opmerkingen geplaatst bij de fondsdocumenten. Het verantwoordingsorgaan wil het advies aanhouden totdat de opmerkingen / suggesties zijn verwerkt in de voorliggende documenten. Het bestuur gaat mee met dit voorstel; de adviesaanvragen zullen in een schriftelijke ronde bij het verantwoordingsorgaan terugkomen.

Voor de volledigheid zijn de algemene functieprofielen van het uitvoerend bestuur en het niet-uitvoerend bestuur opgenomen bij de voorliggende fondsdocumenten. In de huidige situatie heeft de Raad van Toezicht hierover geadviseerd. Vanaf 1 januari 2022 zal het verantwoordingsorgaan om advies worden gevraagd bij een wijziging van het algemeen functieprofiel uitvoerend bestuurder of het algemeen functieprofiel niet-uitvoerend bestuurder. Het verantwoordingsorgaan erkent dat de adviesbevoegdheid tot 1 januari 2022 bij de Raad van Toezicht ligt. Wel benadrukt het verantwoordingsorgaan dat zij beter meegenomen had moeten worden in dit

¹ Het Algemeen Bestuur (AB) van ABP bestaat straks uit drie uitvoerend bestuurders en 12 niet-uitvoerend bestuurders onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Het AB bepaalt het beleid en de strategie van ABP. De drie uitvoerende bestuurders (UB-ers) voeren het beleid en de strategie uit en sturen de ABP-organisatie en APG aan. Zij zijn fulltime in dienst bij ABP. De directiefuncties zullen bij ABP dan ook verdwijnen. De taken van de UB-ers zijn helder verdeeld: één UB-er is voorzitter van het uitvoerend bestuur en heeft de algemene leiding. De andere twee uitvoerend bestuurders hebben pensioenbeleid respectievelijk beleggingsbeleid in hun portefeuille. Het niet-uitvoerend bestuur (NUB) houdt onder meer toezicht op de algemene zaken van het pensioenfonds en de uitvoering van strategie en beleid door het UB. Het NUB is, net als het huidige bestuur, paritair samengesteld. De NUB-ers worden voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties en door de gepensioneerdengedeeling van het verantwoordingsorgaan. De huidige Raad van Toezicht verdwijnt.

besluitvormingstraject. Dit geldt, volgens het verantwoordingsorgaan, ook voor de benoeming van de voorzitter van het uitvoerend bestuur met ingang van 1 januari 2022.

In de vergadering wordt afgesproken dat het verantwoordingsorgaan nog suggesties / opmerkingen kan meegeven aan het bestuur met betrekking tot de algemene functieprofielen van het uitvoerend bestuur en het niet-uitvoerend bestuur. Ook zal het bestuur eerdere adviezen en afspraken die zijn gemaakt met verantwoordingsorgaan over het OGM doorlopen om te bekijken of er nog openstaande punten zijn. De voorzitter deelt verder mede dat de twee uitvoerende bestuurders vóór invoering van het nieuwe bestuursmodel per 1 januari a.s. bekend zullen zijn. Een delegatie van het verantwoordingsorgaan zal eind 2021 de gelegenheid hebben om met de beoogde uitvoerende bestuurders te spreken.

Op de zorgen over het toezicht in de overgangsperiode en de vraag of de huidige bestuursleden geschikt zijn voor de toezichthoudende rol, duidt het bestuur dat ook de auditcommissie met de externe leden ondersteunend is aan het niet-uitvoerend bestuur (dat onder meer toezicht houdt op de algemene zaken van het pensioenfonds en de uitvoering van strategie en beleid door het uitvoerend bestuur). Er wordt een traject doorlopen om te toetsen of bestuursleden geschikt zijn voor de toezichthoudende rol en wat er eventueel aanvullend nodig is. Op 25 november zal de huidige voorzitter van ABP (mevrouw Wortmann) en de nieuwe voorzitter van het uitvoerend bestuur (per 1 januari 2022, de heer Van Wijnen) nadere toelichting geven over dit traject in de commissie algemeen van het verantwoordingsorgaan.

De heer Leijh, (plaatsvervangend voorzitter VO), bedankt het bestuur voor de toezeggingen.

Follow-up aanbevelingen VO m.b.t. het jaarverslag 2021

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur. Het bestuur heeft haar eerste reactie daarover gedeeld waarbij het ingaat op de aanbevelingen van het Verantwoordingsorgaan die zijn gedaan in het jaarverslag 2020.

Algemene opmerking van het verantwoordingsorgaan is dat bij sommige onderwerpen (terugdringen van complexiteit in de pensioenregeling en het project 'Verbeteren administratie en data'²) specifiek wordt benoemd wanneer en wat gaat plaatsvinden, maar dat dit bij de overige punten niet duidelijk is. Op verzoek van het verantwoordingsorgaan zal het bestuur de volgende rapportage meer 'SMART' maken; waar mogelijk benoemen wat, wanneer gaat plaatsvinden.

Het Verantwoordingsorgaan stelde daaropvolgend in de vergadering met name vragen over de volgende onderwerpen:

Terugdringen van complexiteit

Net als het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur de wens om geen complexiteit mee te nemen in het nieuwe contract. De complexiteit kan van tevoren worden opgeruimd of tijdens de conversie. Het bestuur geeft aan dat er de afgelopen tijd veel voorbereidend werk is gedaan door de deskundigen en de Pensioenkamer. Het bestuur zal in januari 2022 een themasessie voor het verantwoordingsorgaan organiseren rondom dit onderwerp.

Verbeteren administratie en data

Het verantwoordingsorgaan is bezorgd over de voortgang van het traject. Het bestuur geeft aan dat er in het afgelopen jaar op een aantal dossiers voortgang is geboekt en zegt toe om het verantwoordingsorgaan 2x per jaar over de voortgang van het project te informeren.

Aanscherping van het beleid duurzaam en verantwoord beleggen

Het bestuur van ABP werkt op dit moment aan een aanscherping van het beleid. Hierbij zal het fonds onder andere kijken naar strengere eisen voor engagement en de verkoop van beleggingen in bedrijven die geen vooruitgang laten zien.

² In 2019 hebben uitvoeringsorganisatie APG en ABP afgesproken om, naast het oplossen van de gesignaleerde incidenten, met behulp van verbeterde tools voor data-analyse, actief en gestructureerd op zoek te gaan naar onjuistheden in de administratie. Dit project wordt 'Verbeteren administratie en data' genoemd.

De commissie beleggingen vindt het goed dat het bestuur de criteria aanscherpt en een volgende stap zet richting een duurzamer beleggingsbeleid. En geeft de suggestie mee dat het bestuur op onderwerpen in de toekomst inhoudelijker mag reageren in de media. Het bestuur zegt toe om deze suggestie mee te nemen in de overwegingen bij het aanscherpen van het beleid. De uitkomsten van het traject zullen worden besproken met het verantwoordingsorgaan.

Verslag overlegvergadering Bestuur met VO van 24 en 28 juni 2021

De verslagen worden, met inachtneming van de wijziging dat de LvOP-fractie negatief adviseert over het OGM, vastgesteld.

Rondvraag en sluiting

Mevrouw Faes, commissie Beleggingen, meldt dat de commissie kennis heeft genomen van het deelnemersonderzoek 2021 en vraagt welke conclusies het bestuur uit dit onderzoek haalt. Ook vraagt mevrouw Faes of ABP meer gaat bijdragen aan de woningmarkt in Nederland.

Het bestuur licht toe dat ABP het belangrijk vindt bij te dragen aan economische groei en maatschappelijke vraagstukken in Nederland. Het fonds wil graag meer beleggen in woningen, met name in het huursegment tussen € 700 en € 1000 per maand. Daar is een tekort aan. ABP is verder actief op het volledige spectrum van de woningmarkt in Nederland, van woningcorporaties tot hoog segment huurwoningen.

De voorzitter voegt toe dat het deelnemersonderzoek in het lopende communicatietraject duurzaam en verantwoord beleggen zit en wordt meegenomen in het gesprek met het verantwoordingsorgaan komend voorjaar.

Mevrouw Van Geen, ANBO, stelt dat in het pensioenakkoord instemmingsrecht voor pensioengerechtigden is afgesproken. Er is een fonds waar pensioengerechtigden zich hebben georganiseerd als rechtspersoon om dit recht te kunnen uitoefenen. De vraag is of dat voor ABP ook een idee is.

Het bestuursbureau meldt dat de wetsvoorstellen nog niet definitief zijn. Het fonds heeft een eigen governance en in de Wet toekomst pensioenen zal worden bekeken hoe die governance eventueel moet worden uitgebreid of gepreciseerd als gevolg van het nieuwe pensioencontract en het moment van invaren.

De heer Eijkelenkamp, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, verzoekt het bestuur in de Premie- en Indexatienota van november 2021 te laten opnemen wat het indexeringsbesluit zou zijn wanneer gebruik wordt gemaakt van de discontovoet voor het bepalen van de premies. De fractie is van mening dat partijen nooit toekomen aan de inhoudelijke discussie als die andere berekening niet wordt opgenomen.

Het bestuur ABP licht toe dat het indexeringsvoorstel in de Premie- en Indexatienota wordt gemaakt op basis van de huidige wet- en regelgeving. Het effect van een andere disconteringsvoet op de dekkingsgraad is bekend, maar het voorstel is om in de Premie- en Indexatienota geen andere berekeningen te maken.

Mevrouw Van Geen, ANBO, stelt dat het verantwoordingsorgaan informatie nodig heeft om te kunnen beoordelen of sprake is van evenwichtige belangenafweging. De relevante groepen met verschillende belangen binnen de basisdoelgroepen zouden moeten worden benoemd. Als er geen transparantie is, kan geen vertrouwen worden opgebouwd.

De voorzitter stelt dat het bestuur verschillende belangengroepen onderkent. Het kader evenwichtige belangenafweging, dat met het verantwoordingsorgaan is afgestemd, wordt toegepast.

Mevrouw Van Langeraad, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, stelt nog enkele vragen over het herstellen van het nabestaandenpensioen op GUPO's, de status van een case bij aanvullende uitkeringen vanuit bijlage K met betrekking tot samenvallende diensttijd bij partners³. En of ABP hulp biedt aan deelnemers in de schuldhulpverlening. Ten slotte wordt verwezen naar een [uitspraak van de Centrale Raad van Beroep](#) van 9 september 2021 over het gebruik van de berichten inbox. En wordt er gevraagd of de uitspraak gevolgen heeft voor de werkwijze van ABP. Het bestuur stelt voor de voorgaande vier vragen schriftelijk te beantwoorden (zie in de bijlage de betreffende schriftelijke beantwoording).

³ Dat is een regeling waarbij recht bestaat op een aanvullende uitkering als partners vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd pensioen opbouwden bij ABP. Ook tweeverdieners die vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd bij ABP en een ander pensioenfonds opbouwden, hebben mogelijk recht op een aanvulling.

Sluiting

De voorzitter bedankt de deelnemers voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Bijlage

1. Mevrouw van Langeraad (CMHF/AC/FOG-ABP/NBP) memoreert naar de eerdere vermelding van het bestuur over het herstellen van het nabestaandenpensioen op GUPO's en vraagt naar de status hiervan. En geeft aan dat deelnemers die niet weten dat ze een nabestaandenpensioen hebben, ook niet weten dat ze hiernaar kunnen vragen. Ook wordt gevraagd of alle 'bewuste' deelnemers de beschikking hebben over een oudere (G)UPO waarop dit wel gestaan heeft. En of de groepen die geen nabestaandenpensioen in GUPO zien ook geen nabestaandenpensioen in MijnABP zien. Ten slotte wordt gevraagd of het nabestaandenpensioen in de toekenbrief is opgenomen.

-Deelnemers die niet weten dat ze NP hebben, weten ook niet dat ze hiernaar kunnen vragen.

Gepensioneerden weten dat hun partner een nabestaandenpensioen ontvangt bij overlijden. Zij hebben dit nabestaandenpensioen ook kunnen zien bij de aanvraag van hun ouderdompensioen.

Deelnemers die echt niet (meer) weten dat ze een nabestaandenpensioen hebben weten inderdaad niet dat ze hiernaar kunnen vragen. Dit is eerder geprobeerd op te lossen met een algemene tekst in het GUPO 2018. Deze algemene tekst met de strekking dat er mogelijk recht was op nabestaandenpensioen leverde echter onrust en veel reacties op. Er is bewust voor gekozen om vanaf het GUPO 2019 geen algemene tekst meer te tonen.

Zoals eerder aangegeven ontvangen gepensioneerden op verzoek alsnog het bedrag van het nabestaandenpensioen. Zij worden in eerste instantie verwezen naar het nabestaandenpensioen in een eerder GUPO als dat beschikbaar is. Het bedrag is immers niet gewijzigd. Is een verwijzing naar een eerder GUPO niet mogelijk? Of wil de gepensioneerde toch een opgave van het nabestaandenpensioen of een handmatig GUPO inclusief nabestaandenpensioen? Dan ontvangt hij of zij dit alsnog.

-Hebben alle bewuste deelnemers de beschikking over een oudere (G)UPO waarop dit wel gestaan heeft?

Nee, niet alle bewuste deelnemers hebben de beschikking over een ouder GUPO waarop het nabestaandenpensioen stond. Wel beschikken ze over oudere UPO's met een nabestaandenpensioen. De gepensioneerde wordt niet verwezen naar het UPO omdat de nabestaandenpensioen prognoses in het UPO uitgaan van een situatie op de peildatum van het UPO en geen rekening is gehouden met persoonlijke keuzes van de deelnemer op pensioeningangsdatum.

-Kunnen de groepen die geen NP in GUPO zien ook geen NP in MijnABP zien? Zijn dit dezelfde gepensioneerden?

Ja, dit zijn dezelfde gepensioneerden.

-Hoe zit het met NP in toekenbrief? Is dit wel in alle brieven opgenomen?

Ja, bij de aanvraag van het pensioen hebben we wel alle deelnemers het nabestaandenpensioen kunnen zien. Ook zijn de gevolgen van het NP van pensioenkeuzes inzichtelijk gemaakt.

Tot slot; de oplossing voor het tonen van het nabestaandenpensioen in het GUPO valt binnen het project 'Verbeteren administratie en data'.

2. Ook wordt gevraagd naar de status van een case bij aanvullende uitkeringen vanuit bijlage K met betrekking tot samenvallende diensttijd bij partners⁴. En of er een inventarisatie gemaakt kan worden van aantal en omvang van schadevergoedingen.

Er kan geen zicht gegeven worden op schadevergoedingen. Tot nu toe is daar geen inventarisatie van gemaakt. Aantal noch omvang zijn bekend, daar komt de komende weken verandering in. Er zijn dus nog geen schadevergoedingen toegekend, alleen nabetalingen en wettelijke rente (waar verschuldigd).

3. Ook wordt gesteld dat ABP hulp biedt aan deelnemers in de schuldhulpverlening. Deze hulp zou bestaan uit het meedenken in oplossingen en welke instanties daarbij kunnen helpen. Hoewel mevrouw Van Langeraad, CMHF/AC/FOG-ABP/NBP, het een loffelijk streven vindt rijst de vraag in hoeverre dit een taak is van het pensioenfonds.

Zowel ABP als APG adviseren geen deelnemers. Beide organisaties hebben deze zomer wel aansluiting gezocht bij de Nationale Schuldhulprouwe om deelnemers te kunnen verwijzen naar een instantie waar de deelnemer hulp kan vragen in deze lastige materie.

⁴ Dat is een regeling waarbij recht bestaat op een aanvullende uitkering als partners vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd pensioen opbouwden bij ABP. Ook tweeverdieners die vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd bij ABP en een ander pensioenfonds opbouwden, hebben mogelijk recht op een aanvulling.

4. Ten slotte wordt verwezen naar een [uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 9 september 2021](#) over het gebruik van de berichten inbox. En wordt er gevraagd of de uitspraak 3 Dat is een regeling waarbij recht bestaat op een aanvullende uitkering als partners vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd pensioen opbouwden bij ABP. Ook tweeverdieners die vóór 1 januari 1995 tegelijkertijd bij ABP en een ander pensioenfonds opbouwden, hebben mogelijk recht op een aanvulling. gevolgen heeft voor de werkwijze van ABP.

De betreffende uitspraak heeft geen gevolgen voor de werkwijze van ABP. De voorkeur is om via een eigen email-adres met de deelnemer te communiceren. Als de deelnemer wel digitaal wil communiceren maar geen persoonlijke email wil geven is de berichtenbox het alternatief. Als de deelnemer aangeeft geen digitale post te willen ontvangen, stuurt ABP een brief.

Alle ABP-deelnemers ontvangen jaarlijks een UPO (of afgeleide daarvan, bijv. GUPO in het geval van gepensioneerden). Daarnaast hebben bijna alle ABP-deelnemers toegang tot MijnABP. Ongeveer de helft van alle deelnemers maakt jaarlijks ten minste één keer gebruik van MijnABP.

ABP gebruikt verschillende kanalen om deelnemers te informeren over het nieuwe UPO:

- Via een digitale alertbrief per e-mail. Deze deelnemers kunnen rechtstreeks naar MijnABP om daar inzicht te krijgen in hun UPO en andere tools.
- Via de Berichtenbox van de overheid. De deelnemer ontvangt een digitale alertbrief in de Berichtenbox.
- Heeft de deelnemer de Berichtenbox niet geactiveerd? Dan ontvangt hij een schriftelijke alertbrief met een verwijzing naar MijnABP.
- Heeft een deelnemer gekozen voor post digitaal nee (kortom een ABP-deelnemer wil post fysiek ontvangen), dan ontvangt deze deelnemer alle post, waaronder het UPO, volledig op papier.

We werken er continu aan om deelnemers zo goed als mogelijk te informeren en activeren over hun pensioenrechten via verplichte communicatie (bijv. UPO's) en andere additionele communicatiemiddelen.